

Motion till riksdagen

1989/90:Ub127

av Roland Sundgren m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

I dag har högskolan i Eskilstuna/Västerås inga fasta forskningsresurser men får vissa bidrag till forskningsprojekt från olika håll (STU och lokala forskningsråd, privata företag, banker m.m.).

I proposition 1989/90:90 föreslås 2.2 milj.kr. för den treåriga anslagsperioden under anslaget E 12 Vissa särskilda utgifter för forskningsändamål.

De föreslagna medlen är avsedda för planering, för att ge lärarna möjligheter att ansöka om forskningsstöd och projektanslag samt för stöd till lärares forskarutbildning.

Högskolor och universitet kan ses som samhällets kunskapscentra. Det betyder att de är organ där man

- skapar ny kunskap (= forskning)
- följer den vetenskapliga utvecklingen på andra högskolor/universitet och i andra länder
- genom utbildning och på andra sätt delar med sig av denna kunskap till det omgivande samhället.

Detta betyder att även högskolan i Eskilstuna/Västerås, vars huvuduppgift är grundläggande utbildning, måste ha resurser för att dess lärare skall kunna forska eller forskarutbilda sig. Inte minst krävs det aktiva forskare vid högskolan för att man skall kunna följa den vetenskapliga utvecklingen inom olika ämnen.

Enligt propositionen bör en fortsatt utveckling av forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna ske inom ramen för nuvarande organisation. För högskolan i Eskilstuna/Västerås innebär detta bl.a. att dess lärare i forskningsavseende skall integreras i motsvarande verksamhet vid fakulteter och institutioner vid Uppsala Universitet och få del av den rörliga forskningsresurs som man har där.

Inom vissa ämnesområden kan denna princip passa för HE/V. Men en stor del av högskolans lärare är (och kommer i framtiden ännu mer att vara) verksamma inom ämnesområden som över huvud taget inte förekommer vid Uppsala universitet: maskinteknik, elkraftteknik, byggteknik och kemiteknik. Detta kommer sannolikt att innebära att HE/V inte kan påräkna något stöd från den rörliga resursen vid Uppsala Universitet för forskning och forskarutbildning inom dessa områden.

Det är bara Lunds Universitet som inom sig har alla de ämnesområden som förekommer vid HE/V. En lösning där HE/V "ansluts" till Lund är dock

vare sig praktisk eller realistisk. Då återstår ett samarbete med flera universitet och högskolor.

Om man ser till det kontaktnät som finns i dag bör samverkan ske med ett flertal enheter med fasta forskningsresurser. Då blir det emellertid oklart hur ansvaret för forskningsverksamheten vid HE/V skall fördelas mellan dessa.

En slutsats av ovanstående är att det är bättre om HE/V får egna forskningsmedel motsvarande den rörliga resursen (f.n. ca 250 tkr per år). Dessa medel kan sedan användas för forskning och forskarutbildning i samverkan med de universitet och högskolor som är bäst lämpade för respektive projekt eller ämnesområde. Denna samverkan bör ge en tillräcklig garanti för att verksamheten blir av god kvalitet.

En sådan åtgärd kan inte uppfattas som att forskningsresurserna "splittas". Om exempelvis det föreslagna anslaget på 2,2 milj.kr. för planering m.m. kompletteras med den dubbla summan för direkta forskningsinsatser, får HE/V sammanlagt 6,6 milj.kr. för forskning. Detta skulle ändå inte utgöra mer än ca 2 promille av fakultetsanslagen. (Om man gör samma operation för samtliga mindre och medelstora högskolor kommer deras sammanlagda andel inte att bli större än ca 4%.)

I propositionen föreslås varierande storlek på "planeringsanslagen" (under E 12) för de olika högskolorna. De tre tidigare universitetsfilialerna Karlstad, Växjö och Örebro ligger på en nivå för 1992/93 på 4,7 milj.kr. Sundsvall/Härnösand får 3,9 milj.kr., medan övriga högskolor utom de två senast etablerade får 2,2 milj.kr.

HE/V är den enda högskolan i landet som "ansvarar" för två län. Den kommer vidare att bland de mindre och medelstora högskolorna ha det största antalet lärare inom de kostnadskrävande tekniska ämnena.

Detta borde motivera att HE/V bör placeras i samma grupp som Sundsvall/Härnösand.

Sammanfattning

Från högskolans synpunkt och för att få ett effektivt utnyttjande av resurserna är det bättre om HE/V anvisas egna medel för forskning än den princip som föreslås i propositionen. Detta kan inte anses innebära att man "splittar" landets forskningsresurser. En successiv utbyggnad med egna forskningsresurser under de närmaste tre eller sex åren skulle ge många positiva effekter för högskolans verksamhet.

Det finns vidare skäl för att HE/V placeras på samma nivå som Sundsvall/Härnösand vad avser de (planerings-)medel som anvisas under anslaget E 12. En överföring från Uppsala universitet av de medel som f.n. används till HE/V från den rörliga resursen skulle innebära ett tillskott.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av egna forskningsresurser vid högskolan i Eskilstuna/Västerås,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en ytterligare ekonomisk förstärkning till högskolan i Eskilstuna/Västerås under anslaget E 12.

Mot. 1989/90
Ub127

Stockholm den 20 mars 1990

Roland Sundgren (s)

Olle Svensson (s)

Berit Oscarsson (s)

Reynoldh Furustrand (s)

Alf Egnerfors (s)

Anita Persson (s)

Göran Magnusson (s)

Yngve Wernersson (s)